Vlaams Parlement

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 22
van **KRISTOF SLAGMULDER**
datum: 24 oktober 2019

---

aan **JAN JAMBON**
MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT

Studie Nederlands in het buitenland - Economische, diplomatieke en culturele meerwaarde

Uit de onderzoeksrapporten 'Het Nederlands Internationaal' (uitgevoerd in Italië en Polen) en 'Talenbeleid in Europa' blijkt dat de internationale neerlandistiek Vlaanderen veel voordelen kan opleveren op economisch, cultureel en diplomatiek vlak.

Duitsland voert wereldwijd campagnes om het imago van het Duits te verbeteren en dat heeft succes. Ook Rusland en Hongarije streven proactief naar verspreiding van hun taal en cultuur. In vergelijking met andere Europese landen investeert Vlaanderen zeer weinig in buitenlands onderwijs in de eigen taal en cultuur. Veel kansen zouden, volgens deze studies, onbenut worden gelaten.

11% van alle Europese exportbedrijven loopt geld mis ter waarde van 100 miljard euro door een gebrek aan talenkennis. Nochtans kunnen neerlandici vanuit Vlaams oogpunt rechtstreeks handelsrelaties bevorderen door betere contacten te leggen met het bedrijfsleven.

Uit een onderzoek van de Taalunie naar het Europese talenbeleid blijkt dat Vlaanderen en Nederland 7,5 cent per inwoner uitgaven aan het onderwijzen van het Nederlands in het buitenland. Ter vergelijking: Hongarije investeert 15 cent per inwoner, Portugal 2,80 euro per inwoner en Duitsland 5,30 euro per inwoner.

1. Is de minister van mening dat de studie van het Nederlands in het buitenland een economische, diplomatieke en culturele meerwaarde biedt zoals besproken in de onderzoeksrapporten 'Het Nederlands Internationaal' (uitgevoerd in Italië en Polen) en 'Talenbeleid in Europa'? Op welke manier zal hij dit in de toekomst trachten te versterken?
2. Zullen er nog meer besparingen worden doorgevoerd?

   Zo ja, waarop zal concreet bespaard worden?

   Zo neen, op welk vlak zal extra geïnvesteerd worden? Welke budgetten zullen hiervoor ter beschikking gesteld worden?
3. Welke andere beleidsinitiatieven zal de minister ter zake nemen?

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Jan Jambon (22), Ben Weyts (74).

JAN JAMBON
MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT

GECOÖRDINEERD ANTWOORD
op vraag nr. 22 van 24 oktober 2019
van **KRISTOF SLAGMULDER**

---

1. Het Vlaamse regeerakkoord onderstreept het belang van taal en vermeldt ook specifiek de waarde die we hechten aan de internationalisering van het Nederlands.
   De Taalunie ondersteunt binnen haar opdracht de internationalisering van de Neerlandistiek eveneens. Zij bevordert aldus kwaliteitsvol onderwijs Nederlands in de grensregio's, op de Cariben en binnen de internationale Neerlandistiek.

   Dit onderwijs is van belang voor het Nederlands en voor het gehele Nederlandse taalgebied. Het draagt bij aan kwaliteitsvolle internationale samenwerking en versterkt onze internationale uitstraling. Die impact zien we op het gebied van wetenschap, in het buitenlands cultureel beleid van Nederland en Vlaanderen, maar reflecteert zich ook op het vlak van de binnenlandse cultuur (b.v. op het vlak van literair vertalen), bij internationale handelsrelaties, in het kader van toerisme en bij diplomatieke contacten. Immers, de kennis van de Nederlandse taal en de Nederlandstalige cultuur zorgt voor intercultureel competente taalgebruikers en daarmee voor effectieve internationale communicatie. Zij zorgt ervoor dat er in het buitenland mensen zijn met een diepgaande kennis van onze taal en van de cultuur en samenleving in Vlaanderen en Nederland. Neerlandici komen nadien op plaatsen terecht waar zij een brugfunctie vervullen, b.v. op cultureel vlak, als literair vertaler of om televisie- of filmproducties te ondertitelen. Maar net zo vaak gaan ze ook aan de slag in het bedrijfsleven, waar zij in dochterondernemingen van Vlaamse of Nederlandse bedrijven werken of in ondernemingen die sterke handelsrelaties hebben met Vlaamse bedrijven.

   Het is omwille van deze brede meerwaarde dat wij in het Vlaams regeerakkoord hebben voorgesteld om de samenwerking op het vlak van de internationalisering van de Nederlandse taal via de Taalunie te versterken. Ik zal dit thema dan ook op de agenda plaatsen voor het eerste Comité van Ministers van de Taalunie op 27 januari 2020.

   We willen daarnaast kijken naar een adequate internationaliseringsstrategie. Binnen het kader van het Taalunie Meerjarenbeleidsplan 2020-2024, dat momenteel in opmaak is, zijn we vragende partij om hierover heldere doelstellingen uit te werken en in overleg met de partners en onderwijsoverheden een plan van aanpak te bespreken. Dit kan ook inhouden dat de bestaande ondersteuningsformules van de Taalunie worden geëvalueerd, en zo nodig geheroriënteerd. Voor zover nodig, dient opgemerkt dat dit aanvullende middelen zijn. Een opleiding Neerlandistiek organiseert zich immers binnen de onderwijsinrichting (en dus financiering) van elk betrokken land.
   Naast de aanvullende middelen voor een opleiding in het buitenland, neemt de Taalunie overigens ook andere initiatieven om het Nederlands wereldwijd te ondersteunen zoals digitale ontsluiting, internationale promotie en presentatie, bevorderen van onderzoek bijvoorbeeld rond het gebruik van Nederlands in verhouding tot andere talen, enz.

2. We zullen in overleg met de Nederlandse collega's binnen de Taalunie bekijken welke middelen voor het Nederlands wereldwijd worden ingezet.

We moeten er ons rekenschap van geven dat, ondanks de aantrekkende positie van de Neerlandistiek in Oost-Europa bijvoorbeeld, de internationale Neerlandistiek -globaal genomen- op dit ogenblik kwetsbaar is. Het aantal universitaire afdelingen Nederlands buiten het taalgebied is tussen 2009 en 2018 van 171 naar 130 eenheden gedaald. Dat is een vermindering met bijna een kwart in 9 jaar. Een aantal in het oog springende afdelingen of leerstoelen aan de Sorbonne, University College Londen en in Wenen staan ernstig onder druk.
De getallen verhullen bovendien dat veel opleidingen zijn gewijzigd van een volwaardige studie van taal, cultuur en samenleving van de Lage Landen naar een pure taalverwervingscursus, al dan niet als keuzevak binnen een breder programma. Tijd dus om het geheel en de doelstellingen van het aanbod -samen met Nederland- onder de loep te nemen.

We willen hier ook graag wijzen op de actieve rol van de Algemeen Afgevaardigden van de Vlaamse Regering (AAVR) die de vinger aan de pols houden en de dossiers omtrent leerstoelen Neerlandistiek heel actief opvolgen en ondersteuning bieden in hun respectievelijke ambtsgebieden.

Zoals vermeld, zullen we binnen het Comité van Ministers van de Taalunie samen met Nederland over ‘Nederlands wereldwijd’ van gedachten wisselen. We kunnen nu dus nog geen uitspraken doen over de uitkomst van dat gesprek.